

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XCV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

EPI TOME.

Testatore substituente proximiores masculos; ipsius testatoris in gradu consanguinitatis secundum iuris dispositionem, frater patruelis testatoris nepoti ex sorore praefertur.

Neque cum eo filius alterius fratris patruelis admittitur.

Et si ex ultima substitutione, postquam nulla alia facta sit, admittatur, potest liber & bona, ad quae ex substitutione uocatus fuit, alienare.

CONSILIUM XCV.

Magister Petrus Paulus testator plures gradus substitutionum in suo testamento ordinauit, & ultimam substitutionis casus per euentum conditionis adiectae euenit, ex cuius euentu inter aliquos disceptandi materia super nonnullis difficultatibus orta est. Et primo, num filij sororis Tarisae Roberto fratri patrueli testatoris praefertantur, an & conuerso. Secundo utrum simul cum ipso Roberto, casu quo esset praefertendus, admittatur filius alterius patruelis dicti testatoris. Tertio an is, qui tamquam proximior praefertendus est, bona hereditaria alienare, ualeat, & de illis liberè disponere. Ad primum redeundo, priori aspectu concludendum, ut si dicti filij masculi dominae Tarisae ex substitutione sint praefertendi, quia gradu proximiores, quam Robertus testatori esse cesserit, illi non sunt in tertio gradu. §. 3. instit. de gradib. li. §. 3. ff. eod. tit. Robertus tunc finis iuris civilis enumeratione in 4. ut in §. 4. instit. de gradib. d. l. §. 4. quae iuris civilis computatio quoad hereditatium successiones seruanda est, & non illa iuris Pontificij, quae in matrimonijs tantum contrahendis obseruatur. c. ad sedem. 3. q. 5. §. 4. iuris civilis computatione testator esse seruanda disposuit, cum D. Franciscus ultimo decedenti substituerit proximiores masculos tantum ipsius testatoris in gradu consanguinitatis finis iuris dispositione. & licet de gradu consanguinitatis finis iuris dispositionem simpliciter loquutus fuerit, tamen interpretanda sunt haec uerba de iuris dispositione, quae in successione seruatur, quia in dubio uerba intelliguntur finis subiectae materiae infulam de praesc. uerb. l. si uno in prin. & ibi Bar. ff. locati cum alijs. Praeterea licet filij D. Tarisae cognati sint, hoc est coniuncti per feminam iuxta tex. in l. iure consultus. §. nomen uerbi. qui aut per feminas ff. de gradibus, tamen quoad ius succedendi translati esse dicuntur in ius agnationis, ut tanquam agnati succedere possint l. lege duodecim. l. memini. C. de legit. hered. & §. hoc et addendum instit. de legit. agn. success. glo. & scribentes in rubrica. C. und. legitimi, & quamuis illa iura loquantur in successione ab intestato, tamen idem et dicendum est in casu occurrenti, & sic in successione testati, propterea quia testator consanguineos masculos sibi gradu proximiores finis iuris dispositione uocauit, & in dubio uerba testatoris interpretanda sunt, ut conueniant dispositioni iuris civilis, Bart. Alex. & alij in l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad Treb. sed isti filij dominae Tarisae sunt consanguinei, tamen si mendo consanguineos generaliter pro quibuscunque quomodocumque tam per masculos, quam per feminam coniunctis, ut uoluit Bart. in l. cum quidam §. quod dr. & ibi Alex. & alij cõter. ff. de acq. here. c. de consanguinitate 3. q. 3. c. ad sedem, & fere ibi per totum 3. q. 5. & praesertim attento cõi usu loquendi, ut uoluit Bart. in dic. §. quod dr. quem ceteri scribentes ibi sequuntur. Ioan. de Imol. Paul. de Cast. & moderni, & Alex. in consil. 153. in prin. 6. uol. qui cõi usus loquendi et in testamentis seruandus est, liberorum. §. quod tamen Cassius ff. de leg. 3. & quae

uis

ius substitutionis in casu nostro non erat cum iure accrescendi, & consequenter non transiret ad se ius substitutionis, ut transeat ad heredes premortui. Non obstat id, quod Philippus Deci. in d. conf. 79. q. 1. una cum nepos ex fratre admittatur ad fideicommissum, quod uoluerit glo. in d. l. cum ita. §. in fidei commissum factum fuisse per nomen collectiuum siue superflites, dicendo superflite, seu superflitum non simpliciter, sed cum illa adiectione, quo ab intestato successuri essent, uerba testator ut uoluisse, quod superflites de admittit non simpliciter, sed eo modo quo ab intestato fratres soli non admittentur, sed filij aliorum fratrum premortuorum d. au. tunc, ergo & ad fideicommissum debent et sic in casu illo, quia clare apparet de mente testatoris, quod una cum fratre admittetur nepos fratre premortuo ad fideicommissum, Decii, & ubique apparet de mente testatoris uoluisse, quod ius fideicommissi condicio admittetur, & transiret ad heredes pendente, tunc transit, & transmittitur, ut supra dicimus Soc. in d. conf. 6. in ver. restat in 4. l. heredes mei. §. cum ita, & hic est casus, cuius Decius, quae omnia cessant in casu nostro, ex his concludendum est ad fauorem Lactantii Thomae eius nepotem. Laus Deo.

SYMMARIUM.

Computatio secundum ius civile in successione seruatur, & non illa iuris Pontificij, quae in matrimonijs tantum contrahendis obseruatur. c. ad sedem. 3. q. 5. §. 4. iuris civilis computatione testator esse seruanda disposuit, cum D. Franciscus ultimo decedenti substituerit proximiores masculos tantum ipsius testatoris in gradu consanguinitatis finis iuris dispositione. & licet de gradu consanguinitatis finis iuris dispositionem simpliciter loquutus fuerit, tamen interpretanda sunt haec uerba de iuris dispositione, quae in successione seruatur, quia in dubio uerba intelliguntur finis subiectae materiae infulam de praesc. uerb. l. si uno in prin. & ibi Bar. ff. locati cum alijs. Praeterea licet filij D. Tarisae cognati sint, hoc est coniuncti per feminam iuxta tex. in l. iure consultus. §. nomen uerbi. qui aut per feminas ff. de gradibus, tamen quoad ius succedendi translati esse dicuntur in ius agnationis, ut tanquam agnati succedere possint l. lege duodecim. l. memini. C. de legit. hered. & §. hoc et addendum instit. de legit. agn. success. glo. & scribentes in rubrica. C. und. legitimi, & quamuis illa iura loquantur in successione ab intestato, tamen idem et dicendum est in casu occurrenti, & sic in successione testati, propterea quia testator consanguineos masculos sibi gradu proximiores finis iuris dispositione uocauit, & in dubio uerba testatoris interpretanda sunt, ut conueniant dispositioni iuris civilis, Bart. Alex. & alij in l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad Treb. sed isti filij dominae Tarisae sunt consanguinei, tamen si mendo consanguineos generaliter pro quibuscunque quomodocumque tam per masculos, quam per feminam coniunctis, ut uoluit Bart. in l. cum quidam §. quod dr. & ibi Alex. & alij cõter. ff. de acq. here. c. de consanguinitate 3. q. 3. c. ad sedem, & fere ibi per totum 3. q. 5. & praesertim attento cõi usu loquendi, ut uoluit Bart. in dic. §. quod dr. quem ceteri scribentes ibi sequuntur. Ioan. de Imol. Paul. de Cast. & moderni, & Alex. in consil. 153. in prin. 6. uol. qui cõi usus loquendi et in testamentis seruandus est, liberorum. §. quod tamen Cassius ff. de leg. 3. & quae

uis dicti filij Tarſie conſanguinei propriè non dicā
tur, ut infra, quia agnati non ſunt, tñ in ius agnatio-
nis quoad ius ſuccedendi tranſlati ſunt à lege ciui-
li, ut dictum eſt. Item cum gradu proximiores quo
ad ipſum teſtatore ſint ipſo Roberto, ſequitur, q
dicto Roberto præferendi ſunt ex mente expreſſa,
uel ſaltè præſumpta teſtatoris, & eo magis, quia teſ-
tator uoluit proximiores in gradu ſecundū iuris
diſpoſitionē admitti debere: unde et præſuppoſito,
q dicti filij Tarſie non eſſent conſanguinei, ppriè,
ſed impropiè ex eo, q ſint cognati, tñ ſm iuris di-
ſpoſitionē, q teſtator uoluit ſeruandā eſſe, d. Rober-
to agnato, & ſic conſanguineo pferendi uidentur,
cū in ſuccedendo ſm iuris diſpoſitionē de iure ho-
dierno non ſit dſia inter agnatos, & cognatos, ſed
ſolum attendenda ſit graduū progatiua, ut in auth.
poſt fratres la. 1. & la. 2. & in corpore, unde ſumif. C.
de legit. hered. authen. de ſuncto, & in corpore Cad.
Tertul. ¶ Tercio ſi in fidei cōmiſſis multū aſiderāda
eſt mens teſtatoris, & plerunq; uerbis teſtatoris præ-
fertur l. cū acutiſſimi C. de fidei cō. l. cum auus. ff. de
condi. & demon. l. gñaliter in prin. & in §. cū aut C.
de inſti. & ſubſti. ſub condi. fact. l. cum pponetur.
ff. de leg. 2. & ibi Bar. & pſumpta mens eſt illa, q ex
coniectura ita colligitur, q euidenter de ea cōſtet.
l. licet imperator. ff. de lega. 1. & cum in caſu, de quo
agitur, ſimilis in dubio, de quib. teſtator uoluerit in-
telligere, quia illa uerba hereditatem ſuā ad proxi-
miores iplius teſtatoris in gradu cōſanguineos ma-
ſculos tñ ſm iuris diſpoſitionem uoluit peruenire,
dubia vñr, ideo pro interpretatione mentis teſta-
toris ad cōiecturas, q ex teſto colligi poſſunt, recur-
rendum eſt: Multa aut cōiectura ſum poſſunt, q
ipſe uoluerit potius filios dictæ Tarſie mutare, q
Robertum iplius teſtatoris fratrem patruele, primo,
quia licet filios maſculos d. D. Tarſia teſtator expreſ-
ſe, ſeu noſtatim nō uocauerit, tñ eorum matrē Tarſi-
am ſororē in multis honorauit, necnō D. Simonā
filiam d. D. Tarſie honorauit, illi certum quid relin-
quendo; agnatis aut ſuis nihil reliquit, nec in teſto
eos noſtauit, ergo ſub iſtis uerbis ambiguis magis
uerſimile eſt teſtatore uoluiſſe comprehendere
filios dictæ Tarſie, q ipſum Robertū: ſi cū in dubio
pſumendū ſit, q illos teſtator magis, q Robertum
dilexerit per p dicta, arg. l. ſi uiua matrē C. de bonis
mater. ubi aequaliter quis cenſet dilexiſſe filios filio-
rum, ſicut ipſos filios, ergo qua rōne teſtator dilexit
ipſam Tarſiam, & Simonam eius filiā, eadē, & ma-
iori cēſeri dēt filios maſculos Tarſie dilexiſſe, arg.
et eorum, q hñr per Bar. in d. l. cum auus, & ibi Soci.
col. 62. in quinto caſu, & glo. in d. l. cum acutiſſimi.
¶ Colligitur et cōiecturata mens teſtatoris, q di-
ctos filios Tarſie ſub dictis uerbis comprehendere
uoluerit, quia ipſi dici poſſunt conſanguinei, ac et
quia dñr maſculi gradu pximiores, necnon ſm iu-
ris diſpoſitionem ſuccedere poſſunt, cum dſia agnato-
rum, & cognatorum in ſuccedendo ſublata dicat,
ut, & quia licet dicti filij D. Tarſie cognati ſm iuris
ſignificationem eſſe dicantur, & non agnati, ſeu cō-
ſanguinei, tñ quoad effectum ſuccedendi pares ſunt
in hoc iplis agnatis, & conſanguineis, cum ex iuris
diſpoſitione quoad hūc effectum in ius agnationis
recepti ſint d. l. pen. & ſi. cum ſimilib. ideo ſi px-
imiores in gradu teſtatori ſint, put eſſe cenſentur, ut
ſupra, ſequitur, q dicto Roberto agnato remiori
in gradu pferendi ſunt, & hæc prima facie multum
ſtringere vñr ad fauorē dictorū neporū ex Tarſia ſo-
rore dicti teſtoris. ¶ Quib. tñ non refragantib. ſrīa
ſniam in puncto iuris ueriorē eſſe arbitror, pſuppo-
nendo, q teſtator ad ſubſtōnem pximiores maſcu-

los in gradu conſanguinitatis tñ ſm iuris diſpoſi-
tionem uocauit, ſecundo, q dicendo ſecundum iu-
ris diſpoſitionem teſtator intelligere uoluit de iure
ciuili, & non de iure canonico; q, ut dictum eſt, in
ſuccellionib. hereditariis ſeruatur ius ciuile diſpoſi-
tio, in matrimonij uero ſhēdis, & alijs ſpūalib.
ius canonico d. c. ac ſedē uerſ. nos uero & c. in
uerb. itē liberi circa finē in laure conſultus ſuaga-
dib. ¶ Tercio præſuppono, q ſtricta, & largi-
gnificatio uerborū non excludit ppriam ſignifi-
cationē, imō illa includit: largiſſima uerō impropi-
includit, & propriā excludit, qñ ſtant ſimul, quod
quid ſumaf ſtrictē, & largē, & tñ utroq; modo ſm
propriā ſignificationem, qñ uerō quid largiſſimē
ſumitur, tunc impropiè ſumitur, ut colligitur ex
uerbis Bal. Nouelli in rubric. & in l. 1. §. ſi quis traſ-
de uerb. obli. exemplū in ſcū, qui ſtrictē loquendū
dī, qñ ultra citroq; eſt obligatorius labeo §. 3. dī.
ff. de uerb. ſig. ſi largē ſmaratur, prout eſt ſoluer ma-
parte obligatorius, prout eſt ſtipulatio, ſeu mutui,
utroq; modo ppriè dī, ut inſti. de uerb. obli. in ſi
iuncto prin. inſtit. de obligat. quæ ex quali §. qñ
largiſſimē capitur pro quodā geſto, qd quali ſcū
uocatur, impropiè ſcū eſt inſtitu. de oblig. quæ
ex quaſ. contra in prin. & per gloſin d. §. contraſi.
¶ Quarto præmitto, q ſi conſanguinitas ſumitur
ſtrictē, largē, & largiſſimē, & conſequenter primis
duobus modis propriè, tertio modo impropiè
prædicta ſtrictē conſanguinitas eſt illa, quæ eſt inter
duos fratres, uel ſorores ex eodē parente procre-
tos, uel ſaltē ab eodē patre generatos, ut eſt ten. in
l. 1. §. poſt ſuos, & ibi gl. & in l. poſt cōſanguineos in
prin. & in §. 1. ff. de ſuis, & legi. cum glo. l. amre C.
cōia de ſuccellio. text. cum glo. in prin. inſtit. dī
git. agna. ſuccel. Bal. in c. ſi pater 20. col. de teſtame.
in 6. Alex. in conſi. 229. pen. col. uol. 6. largē dī eſt
propriè conſanguinitas capitur pro agnatione, &
conſanguinei pro agnatis, & coniuñctis et inter
patris ad differentiā cognatorū, ut in l. 1. cum glo.
ff. de legi. tutori. qui aut ſint agnati, declaratur in d.
§. 1. inſtit. de legi. agna. ſuccel. Specul. in tit. de ſu-
men. §. ſequitur uidere uerſ. ſed nunquid hodie
conſanguinitatis iuncta glo. 1. C. de ſuis, & legi. &
Bal. in d. §. quod dī. Sed conſanguinitas largiſſimē,
& ſic impropiè dī cōiuñctio qualibet cum per tu-
rilem ſexū, q per ſcemininū proueniens, & conſan-
guineus largiſſimē dī eſt is, qui cognatus eſt c. a. c. nō
debet, & in rub. extra de conſanguin. & affin. Alex.
poſt Bartol. Ioan. de Imol. Paul. de Caſt. & alioſ mo-
dern. in d. l. cum quidam §. quod dī, Alex. in conſi.
153. in prin. 6. uol. Et q iſto caſu conſanguinitas qñ
capitur pro omni cōiuñctione tam agnatorum,
q cognatorum, impropiè conſanguinitas dicatur
primo probat in l. ſi. ſed nec C. de legi. harcolu.
quodſdam cognatos text. appellat tanquā cōſan-
neos, ergo impropiè, quia dictio tanquā cōſan-
prietatis, & fictionis, ut ibi per Bal. & per Bar.
oēs populi in 6. q. princ. uerſ. nota hanc dictio-
tanquā ff. de iuſt. & iure. ¶ Secundo qñ conſan-
neorum appellatione et cognati, ſeu cōiuñcti per
ſexum ſcemininū cōtinent, iſtud eſt ex cōi uolū-
quendi, Bar. in d. §. quod dī, & ibi Alex. circa ſuccel-
ergo impropiè, quia cōis uſus loquen dī præſuppo-
nit propriā ſignificationē eſſe in ſrīū, ut eſt de in-
te Bart. in d. l. omnes populi in 20. col. uerſ. iuxta
miſſa quaro, hūc de lanionis §. aſinam ff. de ſu-
inſtruc. & Roman. in ſingular. 420. cōis doctrina
Hinc dixit Bal. in l. ſi. C. de uerb. ſignifi. q ſi in ſrī-
tis mentio fiat de cōſanguineis, nō continetur
ter, nec aui, quia agnatē non ſunt, niſi p barte

And. in addit. ad Specul. in rub. de testam. referendo
disputationem Richardi Malumbræ, ubi dicit, q
in dispositione testatoris facientis mentionem
de masculis non comprehenduntur masculi ex fœmi
na, qm testator uocando masculos, vñ hoc fecisse p
conseruatione agnationis, & familiæ suæ, quæ per
descendentes per fœminam non conseruatur, ut su
pra, ergo hoc magis dicendum est, qm proximiores
masculos consanguineos testator fm iuris dispo
sitione expresse inuitauit, prout fecit in casu, de
quo agitur, quia consanguineorum appellatione
agnati propriè continentur, ut supra; unde hoc for
tius erit, qm de consanguineis masculis mentione
fecit, nam nna qualitas aliam adiuuare dñ, sicut di
cimus, t q feudum, seu emphyteosis ecclesiastica
pro heredib. intelligitur pro filiis concessa l. ex fa
cto in fi. & ibi glo. Bart. & alij ff. ad Trebel. scribentes
in c. in præsentia de probatio. Alex. Imol. & alij in l.
quod dñ ff. de verb. oblig. & in l. et ff. solu. matr. cum
simil. & multo magis hoc uerū erit, qm concessa ef
set pro heredib. masculis, quia qualitas masculini
tatis adiuuat qualitatē illam heredibus, ut in c. 1. de
eo, qui sub. & hered. c. 1. §. sed diuersum de alie. feud.
iuncto. c. 1. §. profecto de lege Corradi per Bar. in l.
ut iurisiurandi §. si liberi ff. de oper. libert. Et hoc
magis dicendum est in casu occurrenti, quia hæc vñ
fuisse mens testatoris noñando consanguineos ma
sculos fm iuris dispositioñem, per quæ uerba vñ uo
luisse excludere coniunctos per fœminam, qui li
cet consanguinei dici possint, tñ dicuntur consan
guinei largissime, & improprie, ut supra. ¶ Præterea
15 ¶ unusquisq; naturaliter studet conseruationi fami
liarum suarum d. l. pronuntiatio cū alijs allegatis,
hinc lex præsumit quæ diligere magis nepotes ex fi
lijs, q ipsos filios, quia per nepotes uidet, & cogno
scit suam propagationem, & familiam magis con
seruari, longiusq; protrahi l. liberorum ff. de verb.
sign. & ibi Bart. ¶ igitur postquam testator cōiun
ctos per fœminam honorauit, si disponendo usus
fuerit aliquib. uerbis aptis propriè agnatos compre
hendere, & improprie cognatos, fieri debet in du
bio interpretatio, q agnatos, & nō cognatos uolue
rit comprehendere, tum quia per agnatos perpetuatur,
& conseruatur testatoris familia, & non per
cognatos, tum et quia sub uerbis expressis propriè
agnati continentur, cognati uerò improprie, & lar
gissime, ac et si in aliquib. honorauit cognatos, uerū
simile est et, q uoluerit honorare agnatos, maxime
ut edo uerbis, quæ magis conueniunt agnatis, q co
gnatis, quia non est uerisimile, nec præsumendū te
statores suos consanguineos proximos odio ha
buisset, sed potius dilexisse, ut ex uerbis testamenti
colligat, & arg. eorū, quæ habent in l. cū auus. ff. de
cond. & demon. & ibi scribentes, maxime Soc. iun
cta liberorū cū ibi nota. ¶ & hæc est ratio, seu cōsi
deratio multū naturalis, quæ de iure est considera
bilis l. cū ratio ff. de bon. damna. l. parētib. ff. de inoff.
testam. l. scripto in fi. ff. unde liber. glo. in c. forus de
uerb. sig. in uer. argumēto, cū simil. nam à ratione
naturali sumi potest argm, & maxime in successio
nibus, ut in iurib. præalleg. & in c. qm 3 in principio
ex. de probatio. l. scite §. illud ff. de excusa. tur. l. si idē
cū eodē ff. de iurisd. om. iud. & ibi Ang. Bal. in l. 1. §.
in 1. primo circa prin. C. de caduc. tollendis. ¶ Re
stat modo allegatis in 3rium ridere, & quis ex ijs,
quæ secūdo loco dicta fuere, satis clara ratio colli
gi possit, tñ ut clarius constet de bono iure ipsius
Roberti fratris patruelis dicti testatoris, specialius
rādebo. ¶ Non obstat primū argm, quia rādetur, q
filijs D. Tarsia non sunt cōsanguinei propriè loque
do,

And. in addit. ad Specul. in rub. de testam. referendo
disputationem Richardi Malumbræ, ubi dicit, q
in dispositione testatoris facientis mentionem
de masculis non comprehenduntur masculi ex fœmi
na, qm testator uocando masculos, vñ hoc fecisse p
conseruatione agnationis, & familiæ suæ, quæ per
descendentes per fœminam non conseruatur, ut su
pra, ergo hoc magis dicendum est, qm proximiores
masculos consanguineos testator fm iuris dispo
sitione expresse inuitauit, prout fecit in casu, de
quo agitur, quia consanguineorum appellatione
agnati propriè continentur, ut supra; unde hoc for
tius erit, qm de consanguineis masculis mentione
fecit, nam nna qualitas aliam adiuuare dñ, sicut di
cimus, t q feudum, seu emphyteosis ecclesiastica
pro heredib. intelligitur pro filiis concessa l. ex fa
cto in fi. & ibi glo. Bart. & alij ff. ad Trebel. scribentes
in c. in præsentia de probatio. Alex. Imol. & alij in l.
quod dñ ff. de verb. oblig. & in l. et ff. solu. matr. cum
simil. & multo magis hoc uerū erit, qm concessa ef
set pro heredib. masculis, quia qualitas masculini
tatis adiuuat qualitatē illam heredibus, ut in c. 1. de
eo, qui sub. & hered. c. 1. §. sed diuersum de alie. feud.
iuncto. c. 1. §. profecto de lege Corradi per Bar. in l.
ut iurisiurandi §. si liberi ff. de oper. libert. Et hoc
magis dicendum est in casu occurrenti, quia hæc vñ
fuisse mens testatoris noñando consanguineos ma
sculos fm iuris dispositioñem, per quæ uerba vñ uo
luisse excludere coniunctos per fœminam, qui li
cet consanguinei dici possint, tñ dicuntur consan
guinei largissime, & improprie, ut supra. ¶ Præterea
15 ¶ unusquisq; naturaliter studet conseruationi fami
liarum suarum d. l. pronuntiatio cū alijs allegatis,
hinc lex præsumit quæ diligere magis nepotes ex fi
lijs, q ipsos filios, quia per nepotes uidet, & cogno
scit suam propagationem, & familiam magis con
seruari, longiusq; protrahi l. liberorum ff. de verb.
sign. & ibi Bart. ¶ igitur postquam testator cōiun
ctos per fœminam honorauit, si disponendo usus
fuerit aliquib. uerbis aptis propriè agnatos compre
hendere, & improprie cognatos, fieri debet in du
bio interpretatio, q agnatos, & nō cognatos uolue
rit comprehendere, tum quia per agnatos perpetuatur,
& conseruatur testatoris familia, & non per
cognatos, tum et quia sub uerbis expressis propriè
agnati continentur, cognati uerò improprie, & lar
gissime, ac et si in aliquib. honorauit cognatos, uerū
simile est et, q uoluerit honorare agnatos, maxime
ut edo uerbis, quæ magis conueniunt agnatis, q co
gnatis, quia non est uerisimile, nec præsumendū te
statores suos consanguineos proximos odio ha
buisset, sed potius dilexisse, ut ex uerbis testamenti
colligat, & arg. eorū, quæ habent in l. cū auus. ff. de
cond. & demon. & ibi scribentes, maxime Soc. iun
cta liberorū cū ibi nota. ¶ & hæc est ratio, seu cōsi
deratio multū naturalis, quæ de iure est considera
bilis l. cū ratio ff. de bon. damna. l. parētib. ff. de inoff.
testam. l. scripto in fi. ff. unde liber. glo. in c. forus de
uerb. sig. in uer. argumēto, cū simil. nam à ratione
naturali sumi potest argm, & maxime in successio
nibus, ut in iurib. præalleg. & in c. qm 3 in principio
ex. de probatio. l. scite §. illud ff. de excusa. tur. l. si idē
cū eodē ff. de iurisd. om. iud. & ibi Ang. Bal. in l. 1. §.
in 1. primo circa prin. C. de caduc. tollendis. ¶ Re
stat modo allegatis in 3rium ridere, & quis ex ijs,
quæ secūdo loco dicta fuere, satis clara ratio colli
gi possit, tñ ut clarius constet de bono iure ipsius
Roberti fratris patruelis dicti testatoris, specialius
rādebo. ¶ Non obstat primū argm, quia rādetur, q
filijs D. Tarsia non sunt cōsanguinei propriè loque
do,

- do, sed improprie, & largissime, cum uere, & proprie sunt cognati coniuncti per feminam, Robertus uero est agnatus, & sic uere, & proprie consanguineus, idcirco licet illi sint in proximiori gradu cognationis, & sic consanguinitatis largissime sumptum, non sunt in proximiori gradu consanguinitatis, proprie, sicut Robertus, qui est agnatus, & ideo ijs preferendus: nam illa uerba ad proximiores in gradu consanguinitatis masculos tantum, & c., proprie verificantur in persona Roberti, & non in nepotibus ex sorore testatoris natis, cum uerba testatoris regulariter sint, proprie intelligenda, & praesertim cum mens testatoris non aduersetur, imo cum proprietate uerborum conueniat, arg. l. non aliter, ff. de leg. 3. ex praesumpta. mente testatoris est potest dici inuitatus, ut supra, ex pluribus coniecturis declaratum fuit: & ubicunque uerba testatoris intelligi possunt, proprie, non debent capi eo modo, quo improprie sumerentur, quia ad improprium significationem recurrendum non est, nisi quando proprie intelligi non possent, D. meus Soc. in l. quibus diebus. §. dominus per illum tex. ff. de cond. & demon. & arg. l. fundus, §. qui locatus, ff. de fund. instruct. ¶ Nec refragat, quod nepos ex sorore quoad ius succedendi translatus est in ius agnationis, ut in d. l. lege. 12. & in l. meminimus cum alijs. C. de legit. hered. quia rideo, quod aliud est quem cum agnatis ab intestato posse succedere, & de isto loquuntur iura proximè allegata, aliud quem esse proximiorè in gradu consanguinitatis, seu agnationis secundum iuris dispositionem, qualis est ipse Robertus, & de isto loquitur substitutio. Præterea ¶ nepos ex sorore translatus est in ius agnatorum quoad effectum succedendi ab intestato, ut in d. l. lege. 12. & c. sed non quoad effectum succedendi ex testamento, quare successio regulatur à mente testatoris, & ab illius uerbis, quare uere, & proprie, ac ciuilitate, ut dixit Bald. in l. cum antiquitas. C. de usufructu. munda sunt, non autem improprie, & largissime. At nepos ex sorore licet sit translatus in ius agnationis, tamen proprie non est agnatus, sed cognatus in ius agnationis translatus, & ideo tex. in d. l. lege, & in d. l. meminimus, & in §. hoc et addendum, dicit tales nepotes ex sorore tanquam consanguinei, seu tanquam legitimo iure succedere possunt, ergo inferat, quod non dicuntur consanguinei, licet habeant ius succedendi ab intestato, quia ¶ dictio tanquam est nota improprietas, ut inquit Bald. in d. l. meminimus, Bart. in l. oēs populi 6. q. prin. ff. de iust. & iur. item similitudinè quandam significat, non autem ueritatè, nec proprietatè. c. dudum il. i. extra de electio. & hinc in gl. in uerbo tanquam in c. folite de maiori. & obedi. & propterea nepos ex sorore non potest in dispositione testamentaria, in qua fieret mentio de proximiorè in gradu consanguinitatis, contineri, quia non potest dici simpliciter consanguineus, sed potius tanquam consanguineus, seu tanquam habens iura legitimorum in succedendo ab intestato. ¶ Præterea coniuncti per feminam & et nepos ex sorore non possunt dici consanguinei, nisi uel ex cōi usu loquendi, ut uoluit Bart. in d. l. cum quidam. §. quod dicitur, ff. de acquir. hered. uel solum de iure canonico quoad ius habendi matrimonium, ut per
- 20 Alex. in d. §. quod dicitur, & ideo in statutis, in quibus uerba sunt, proprie intelligenda c. in nostra extra de iniur. & damn. datis, appellatione consanguineorum, seu consanguinitatis nepos ex sorore, & alij cognati per feminam coniuncti non comprehenduntur, Bald. in l. h.
- 22 C. de uerb. sign. & Bald. ipse in d. §. quod dicitur, inquit, & quod circumscripserit cōi usu loquendi appellatione consanguineorum solum fratres, uel agnati continentur, idcirco: quod non esset probatus iste cōi usus loquendi testatoris, iuxta quare habent in l. si seruus pluri in fi.

per illum tex. iuncta gl. ff. de leg. 1. in testamento in quo fieret mentio de consanguinitate, seu de consanguineis, non comprehendere cognati coniuncti per feminam, ut sunt nepos ex sorore & alij, ut in d. §. hoc et addendum, & in d. l. lege cum d. l. si. C. de leg. i. hared. ¶ Nec repugnat, quod uerba testatoris, & eius dispositio debeat regulari secundum ius cōe, uel statum, ut per Bar. & alios in d. l. haredes mei. §. cum ita ff. ad Trebell. quia rideo, quod interpretando istam dispositionem, seu substitutionem factam de proximiori in gradu consanguinitatis secundum ius cōe, dicitur huiusmodi dispositio comprehendere agnati proximiorè, qui uere, & proprie est consanguineus, & non nepotè ex sorore, qui est similis consanguineo, & sic improprie, & largissime consanguineus, imo secundum ius dispositio, qualis est dispositio iuris ciuiliis, cum agitur de succedendo, non reperit, quod cognati, seu coniuncti per feminam possint dici consanguinei, sed dum taxat, quod constaret de cōi usu loquendi hoc modo, uel attenta iuris canonici dispositione, ut supra, ergo ista substitutio in casu nostro intelligitur potius de agnatis, seu cōiunctis per masculum. ¶ Secundo ¶ dispositio testatoris intelligitur secundum ius cōe, si non intelligeretur secundum ius cōe, cum rumpi posset, & nihil operaretur, arg. l. Gallus. §. quidam recte ff. de liber. & posth. Sed quod non ageret de rumpendo testis, si quidè intelligendo dispositionem testatoris secundum ius cōe, non uiolarentur uerba, nec eorū significatio, tunc secundum ius cōe debet intelligi, & regulari, at uerba testatoris, & eorū significatio uiolarentur, fecisset, quia tunc dispositio testatoris non intelligeretur secundum illud ius cōe, per quod uiolarentur uerba testatoris, ut notabiliter declarat Alex. in dicto. §. cum ita in 8. col. circa finem uersi. ex praedictis habentibus si hæc substitutio, seu dispositio facta de proximiori consanguineo intelligeret secundum ius cōe, quod uere nepotè ex sorore posset tanquam agnati succedere, planè uiolarentur illa uerba testatoris, seu substitutionis, uel 3 proximiores in gradu consanguinitatis, & c. quia intelligeretur largissime, & improprie, & extra casum, in quo appellatione consanguineorum comprehendere potest, cum consanguinei uere, & proprie sint fratres, uel agnati per masculum coniuncti, ergo ista dispositio testatoris intelligi non debet secundum illud ius, quod transiit nepotem ex sorore in ius agnationis, seu quod uult coniunctos per feminam dici consanguineos. ¶ Nec huic dicto obstat, quod nepos ex sorore dicat proximior in gradu, quod sit Robertus, ut supra, quia fateor ipsum nepotè ex sorore esse proximiorè in gradu, scilicet cognationis, sed non in gradu consanguinitatis, de quo loquitur substitutio: Vnde Robertus, qui in gradu consanguinitatis proximior reperit, preferendus est. Nam si testator simpliciter usus fuisset istis uerbis proximiores in gradu masculos, forte nepos ex sorore debeat admitti, cum in loco ius commune seruaretur, quod in succedendo differentia non est inter agnatos, & cognatos, ut supra dictum est, at testator proximioribus in gradu consanguinitatis loquens fuit, ergo debuit Robertus comprehendere, qui inter alios consanguineos testatoris est in proximiori gradu. Non aduersantur coniectura, quæ conuincuntur ad praesumendum testatoris mentem fuisse magis uelle comprehendere nepotè ex sorore, quod Robertum patrualem testatoris, quia oēs illa possunt torqueri, nam, ut dictum fuit, pro Roberto, & ad eius fauorè mens praesumenda testatoris colligitur multipliciter, ut retuli supra adeo, ut excludant coniectura, quare ¶ Robertum considerate sum: Illa autem Tarfia mater uocata fuerit, non inferat, quod eius filius

